

מאמרים

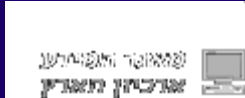

המהדורה האלקטרונית

י' בטבת תשס"א, 5 בינואר 2001

- על מנהיג יחידות
- היה שפוטת יחידות
- היה שפוטת יחידות
- כילפליח יחידות
- על שפוטת יחידות
- מאמרים
- פתיחה
- גלריה
- פתיחה

מחשבות על המהדורה האלקטרונית
 המהדורה האלקטרונית
 המהדורה האלקטרונית
 המהדורה האלקטרונית
 המהדורה האלקטרונית

תגובה

פרשת טנטורה עוד לא נגמרה

מאת אבנר גלעדי

תום שגב הקדיש, זו הפעם השנייה בשבועות האחרונים, רשימה לעבודת המ"א של תדי כ"ץ, "יציאת הערבים מכפרים למרגלות הכרמל הדרומי ב-1948" ("הארץ", 29.12.00), בלי שטרם לעיין בה, לפחות בחלקים הנוגעים ישירות לרשימתו. אפילו את כותרתה המדויקת לא הביא. הוא קבע כי (בשני ימי העדות של כ"ץ בבית המשפט) התמוטטה מסכת הראיות שכ"ץ ביסס עליה את עבודתו והלין על "הקלות הבלתי נסבלת שבה אישרה אוניברסיטת חיפה את העבודה הזאת". אני מתקנא דווקא בקלות שעיתונאי ממלא בה שני טורים בעיתונו בלי בירור עובדות יסוד ותוך כדי התעלמות מאחרות.

מצער יותר הוא גל "חוות הדעת" של עמיתינו במוסדות להשכלה גבוהה הקוראות לחוג להיסטוריה של המזרח התיכון ולמוסדות אוניברסיטת חיפה למחר ולהסיק מסקנות נגד כ"ץ ונגד מנחהו. זאת, בשעה שההליך המשפטי בעניינו של הראשון לא הסתיים וערעורו על החלטת השופטת הד"ר דרורה פלפל, שלא לחדש את המשפט (לאחר שהנתבע חזר בו מהסכמתו לפשרה עם התובעים), עומד להתברר. מטעם זה אמנע כעת מהתייחסות לתוכן העבודה ולטיבה ולוויכוח עליהם ואסתפק בהצעה לבחינה זהירה יותר ונחפזת פחות של הפרשה, הצעה שאני מפנה בראש וראשונה לעמיתי.

מקרים אחדים של כשלים בעבודתו של כ"ץ, חמורים על פניהם, שהתגלו בדיון המשפטי שנקטע בראשיתו, אכן מעוררים שאלות קשות שהחוג אינו מתכוון להתעלם מהן. אבל אופיו של דיון כזה - ובמיוחד של הסקירה העיתונאית המלווה אותו - עודד הסקת מסקנות גורפות בטרם עת.

אני מציע שהדיון האקדמי בסוגיה יהיה מבוסס על עיון בטקסט והתרשמות בלתי אמצעית מניסוח מטרותיו של החוקר ומסקנותיו; מן הגישה המחקרית שהנחתה אותו ומשיטת המחקר שנקט; מדרכי התמודדותו עם הבעיות המתודיות הכרוכות בניצול מקורות שבעל-פה; מהיקף הנושאים ומכל החומר שנאסף. בכל העניינים האלה יש מקום לוויכוח - ויכוחים כאלה מתנהלים תדיר, בכתב ובעל-פה, בין היסטוריונים, במיוחד כשנושאי מחקרם קשורים קשר הדוק כל כך לכאן ולעכשיו. בשיח האקדמי מותר לצפות לבחינה ביקורתית של עבודת מחקר בהקשרה המלא, לא פחות, בטרם יוסקו מסקנות על החוקר, מנחהו, שופטי העבודה ומחלקתם. גם במקרה של כ"ץ מוטב היה לדיון להתנהל מלכתחילה במסלול כזה, לא בבית המשפט.

יש המנסים לשכנע, על סמך יומיים של דיון משפטי ועל בסיס הסכם הפשרה - שלטענת כ"ץ נחתם שלא בדעה צלולה, בנסיבות של בריאות לקויה ולחץ משפחתי - כי לפנינו מחקר המבוסס על זיוף שיטתי וזדוני, או למצער על עבודה רשלנית מתחילתה ועד סופה. אלה מתעלמים מכך שכך של כ-250 עמודים אינו צונח משמים על שולחנם של מנחה העבודה, שופטיה וחברי ועדת המ"א החוגית. תלמידינו המתקדמים עושים במחיצתנו תקופה ארוכה, עומדים בדרישות קבלה גבוהות ללימודי התואר השני, משתתפים בקורסי מ"א ונדרשים לעמוד במטלות רבות; כל זאת לפני ובצד כתיבת התזה, תהליך ארוך כשהוא לעצמו שבו החוקר חשוף לביקורת. הייתכן שלא הבחנו במשך שנות לימודיו הארוכות של תדי כ"ץ, סטודנט מבוגר מן הרגיל, מסור ומצליח, כי מדובר בזייפן, בשקרן פתולוגי, בשרלטן? ייתכן, אולם כדי להסיר כל ספק בכך ולהסיק מסקנות מעשיות לא נוכל להסתפק בפחות מקביעה נחרצת בתום דיון משפטי מקיף, לאחר שהחל שלא בטובת העניין, ובתום עיון מעמיק מחודש בעבודה ובמקורותיה בכלים המתאימים.

הכותב הוא ראש החוג להיסטוריה של המזרח התיכון באוניברסיטת חיפה

© פורסם ב"הארץ" בתאריך 05/01/2001

כתבות נוספות

[חלומות בלהה אורבניים](#)

[אלוהים לא גר שם](#)

[כן קטן, אבל גדול](#)

[פיתוי בונפרטיסטי](#)

[כך התחוללה המפולת](#)

שלח כתבה

חזור

[עמוד ראשון | חדשות היום | חדשות חוץ | כלכלה ועסקים]

[שוק ההון | מאמרים | כתבות | גלריה | ספורט]

[הקריקטורה היומית | תחזית מזג האוויר | שערי מטבע | כתבות העיתונים]